RSV vastane vaktsineerimine

Euroopa Liidus on registreeritud kolm RSV vaktsiini: Abrysvo (ehk RSVpreF), Arexvy (ehk RSVpreF3) ja mRESVIA (ehk mRNA-1345). Abrysvo ja Arexvy on saanud müügiloa 2023. aastal ja mRESVIA 2024. aastal. Ülaltoodud vaktsiinide kasutamise näidustused on mõnevõrra erinevad, raseduse ajal on lubatud kasutada ainult vaktsiini Abrysvo, mis on ka Eestis saadaval.

Abrysvo on rekombinantne allühiku vaktsiin, mis sisaldab kokku 120 mg RSV A- ja B- alarühma glükoproteiini F, mis on stabiliseeritud prefusiooni konformatsioonis.

RSV vaktsiini Abrysvo kasutamise eesmärgid on:

- ennetada RSV põhjustatud alumiste hingamisteede infektsioone imikutel alates sünnist kuni 6 kuu vanuseni pärast ema rasedusaegset vaktsineerimist. Imikute kaitse RSV põhjustatud bronhioliidi ja kopsupõletiku eest kujuneb tänu RSV-d neutraliseerivate antikehade ülekande läbi platsenta lootele.
- ennetada RSV põhjustatud alumiste hingamisteede infektsioone 75-aastastel ja vanematel isikutel ning riskirühma kuluvatel 18-aastastel ja vanematel isikutel.

Abrysvo sihtrühmad ja soovitused annustamise kohta on toodud tabelis 1.
RSV vaktsiine manustatakse lihasesisesi.

Tabel 1. RSV-vaktsiini Abrysvo sihtrühmad ja kasutamine

Vaktsiin	**Sihtrühm**	**Annustamine ja manustamine**	**Märkused**
Abrysvo	Rasedatele 3. trimestril, ideaalis 28.-34. rasedusnädalal (on lubatud teha 24.-36. rasedusnädala vahel). Vaktsiin on soovitatud, kui raseduse kolmas trimester jääb vahemikku august-jaanuar.	1 doos (0,5 ml) lihasesisesi. Kordusdooside vajadus ei ole veel teada.	Võib manustada koos gripi ja COVID-19 vaktsiinidega. dTpa vaktsiiniga soovitatakse võimalusel intervalli ≥2 nädalat.
	≥75-aastased isikud ja need 18-74-aastased isikud, kellel on suurenenud risk raskekujuline RSV infektsiooni põdemiseks		

Vaktsineerimine on kõigile sihtrühmadele tasuline.

Vaktsineerimise tõhusus

Imikud: Kliinilise uuringu andmetel ennetati laste esimese 90 elupäeva jooksul 82,4% (95%CI: 57,5-93,9%) ja esimese 180 elupäeva jooksul 70,0% (95%CI: 50,6-82,5%) rasketest alumiste hingamisteede RSV-infektsioonidest.[1]

Vanemaealised: registreerimisjärgsete uuringute andmetel hoitakse esimesel aastal pärast vaktsineerimist ära 75-80% rasketest RSV-infektsiooni haigusjuhtudest immuunkompetentsetel vanemaealistel ja 73% immuunpuudulikkusega ≥75-aastastel vanemaealistel.[2],[3]

Esialgsed andmed näitavad, et üks RSV-vaktsiinidoos annab vanemaealistele kaitset ka teiseks vaktsineerimisjärgseks aastaks, täpne kaitse kestus ei ole teada.[4]

RSV vaktsiini vastunäidustused ja kõrvaltoimed

RSV vaktsiin on vastunäidustatud, kui esineb ülitundlikkus vaktsiini toimeainete või abiainete suhtes. Immuunpuudulikkus ei ole vastunäidustuseks.

Vaktsineerimise järgselt on vanemaealistel registreeritud süstekoha reaktsioone (valu süstekohas) ja üldnähtusid (väsimus, lihasevalu, peavalu, liigesevalu), mis on tavaliselt kerged või mõõdukad ja taanduvad 1-2 päeva jooksul. Uuringud on näidanud võimalikku väikest Guillain-Barré sündroomi riski vanemaealistel, kuid põhjuslik seos ei ole tõestatud. [5]

Rasedatel naistel on Abrysvo manustamise järgselt olnud kõige levinumad kõrvaltoimed valu vaktsineerimiskohas, peavalu ja lihasevalu. Enamik lokaalseid ja süsteemseid kõrvaltoimeid olid kerge kuni mõõduka raskusastmega ja taandusid 2-3 päeva jooksul. 60-aastastel ja vanematel isikutel oli kõige sagedamini teatatud kõrvaltoime valu vaktsineerimiskohas (11%). Enamik kõrvaltoimeid olid kerge kuni mõõduka raskusastmega ja lahenesid 1...2 päeva jooksul. Abrysvo kasutamisel raseduse ajal ei ole leitud laste väärarengute riski suurenemist ja enneaegse sünnituse riski suurenemist.[6, 7]

---

[1] Simões EAF, et al. Efficacy, Safety, and Immunogenicity of the MATISSE (Maternal Immunization Study for Safety and Efficacy) Maternal Respiratory Syncytial Virus Prefusion F Protein Vaccine Trial. Obstet Gynecol. 2025 Feb 1;145(2):157-167.

[2] Mensah AA, et al. Early impact of RSV vaccination in older adults in England. Lancet. 2025 Apr 5;405(10485):1139-1140.

[3] Fry SE, et al. Effectiveness and Safety of Respiratory Syncytial Virus Vaccine for US Adults Aged 60 Years or Older. JAMA Netw Open. 2025 May 1;8(5):e258322

[4] Surie D,et al. RSV Vaccine Effectiveness Against Hospitalization Among US Adults Aged 60 Years or Older During 2 Seasons. JAMA. 2025 Oct 28;334(16):1442-1451.

[5] Anastassopoulou C, et al. RSV vaccines and Guillain-Barré syndrome: Insights into an emerging concern. Vaccine. 2025 Aug 13;61:127338. doi: 10.1016/j.vaccine.2025.127338. Epub 2025 Jun 3. PMID: 40466480.

[6] Gabet A, et al. Maternal and Neonatal Outcomes After Respiratory Syncytial Virus Prefusion F Protein Vaccination During Pregnancy: Analysis From the 2024-2025 Immunization Campaign in France. Obstet Gynecol. 2025 Nov 13. doi: 10.1097/AOG.0000000000006121. Epub ahead of print. PMID: 41232114.

[7] Phijffer EW, et al. Respiratory syncytial virus vaccination during pregnancy for improving infant outcomes. Cochrane Database Syst Rev. 2024 May 2;5(5):CD015134.